

Milyen utcákat javított ki a város az új évben

Kitisztítják a köruton kívüli nyílt csatornákat

(A Délmagyarország munkatársától) A városrendezési bizottság ülésein, a közigazgatási bizottság előtt, valamint a város törvényhatósági közgyűlésén igen sok alkalommal esett szó a városrendezési kérdésekről. Ezeknek a kérdéseknek tárgyalásai során főként a város elhanyagolt útburkolatainak kijavítása, a városi bérházak kijavítása, a parkok rendezése, a városi kerélezet rentábilissá tétele és az egyetemi fővesszék elhelyezése szerepelt a tárgysorozaton. Ezeket a problémákat természetesen nem oldhatja meg máról-holnapra a város, fokozatosan előkészített munkálatok és tervek szükségesek ahhoz, hogy a kívánt eredményt felmutathassák azokban a kérdésekben, amelyek napirenden szerepeltek.

A város vezetősége az idén a rendkívüli viszonyok ellenére is igyekszik mindent megtenni, hogy ezek a városrendezéssel kapcsolatos kérdések után pőntot tegyen. A költségvetésbe jelentős összegeket vettek fel a város utcáinak kijavítására, az épületek karbantartására, illetve kijavítására. Ebben az esztendőben a korlátozott anyagi lehetőségek miatt csak a legszükségesebb és leggyorsabb tempóban megoldandó városrendezési kérdések kerültek előtérbe. Ilyen sürgős és égető kérdés a városi utcák burkolatának kijavítása.

Igen sok utcában már hatalmas szigetek képződtek a felszakadt, vagy besüllyedt aszfaltrétegek körül. Ezek nemcsak mint forgalmi akadályok, hanem mint esztétikai szempontból is kifogásolható momentumok szerepeltek, mert hiszen éppen a vidékiek és idegenek részéről hangzott el a legtöbb esodálkozó panasz tekintetben, hogy a város nem törődik az utcáival, elhanyagolja az útburkolatokat és így egyre növeli azt a kiadást, amely szükségessé válik majd a teljesen leromlott utak kijavítására.

Az 1942. esztendőben a város kétszázezer, pontosan 194.500 pengőt irányzott elő az útburkolatok kijavítására. A mérnöki hivatal által javasolt munkák sorrendje a következő:

A köruton kívül lévő nyílt csatornákat 10.000 pengős költséggel tisztítják, hogy ezzel biztosítsák az előirányzandó útburkolás lehetőségét és zavartalaná tegyék a külvárosi utcákban a víz levezetését. Eddig — különösen a móravárosi részen és a városnak igen sok más részén az volt a helyzet, hogy a nyílt csatornák eldugulása folytán a szennyvíz és az esővíz a talajvízzel együtt elöntötte az utakat. Ebben az évben egyelőre csak tisztítják a csatornákat s ezzel előkészítik a további munkát, nevezetesen a nyílt csatornák helyett a fedett, vagyis a földalatti csatornahálózat kiépítését.

A villamosvasut sínpárjai mellett a Tisza Lajos-köruton, a Zrínyi-utcán és Kelemen-utcán, valamint a Kálvária-utcán átépítik az útburkolatot, hogy elejét vegyék az esetleges felszakadásnak. Ez a munka 26.000 pengőbe kerül. Az eddigi

útirányjelző táblák mellett további útirányjelző táblák felállítását 3000 pengőért végezteti el a város.

Rendezik a Széchenyi-tér, valamint a Vörösmarty-utca forgalmát is abban az értelemben, hogy a jobb oldali közlekedés bevezetésével kapcsolatos átalakításokat, újabb útburkolásokat, jelzőket végzik el és új járdaszigeteket állítanak fel összesen 15.000 pengőért. A Nádor-utcat átjavítják 1000 pengős költséggel. Ugyanakkor a mérnöki hivatal által megvizsgált belterületi

utakat is kijavítják, a járdákat újjaépítik a szükséglet szerint és megújítják a megrongálódott aszfaltutakat. Ezek a munkálatok 140.000 pengőbe kerülnek.

Ezeket a munkaelőirányzatokon kívül még más városrendezési problémákat is megoldanak, sorra kerülnek a többi — főntebb meg nem jelölt — utcák is, hogy ennek az évnek folyamán végre megoldható legyen az a probléma, amelyet eddig az elhanyagolt utak és utcák jelentettek a városnak. A felsorolt munkák a legsürgősebbek, ezeket végzik el legelőször, hogy aztán, amikor a tavasz beköszönt és a munkálatok kibővítése lehetővé válik, nagyobb területen és több városrészben végezhessek el a munkálatokat.

borult sötétséget s a sötétségben felizzó kis tűzkarikákat és piros tűzpontokat igyekszik kizavarni.

Az ujjak játéka végetért. Nem sokára hazajön a munkából az ember meg a gyerek. Enni kell adni nekik, be kell gyújtani a tűzhelyet, megmelegíteni a levest, szeletekre vágni a kenyeret. Feleséggé, anyává válik a dolgozó asszony...

10 ezer öltés

Igy megy ez hetek, hónapok, évek óta. Mindig új anyagok kerülnek az ujjak közé, mindig új cernához húzódik át a tű fokán s mindig új minták, csipkék, hímzések vonaljai rajzolódnak ki az ujjak játéka nyomán. Egy perc alatt átlag 20 öltést lehet csinálni, egy óra alatt tehát 1200-at lehetne elméletben. Gyakorlatban azonban alig ennek egyharmadát, mert az agy, az ujjak fáradnak anélkül, hogy az ember észrevenné. Egy hímzett asztalkendő elkészítéséhez átlagosan 8—10.000 öltés kell. Ha nagyon siet az ember, akkor fél napi munka, de ebben az esetben nem tud semmit se csinálni utána. Ha beosztással dolgozik, akkor egy nap alatt elvégezheti 15 órábér 20 fillér. Öt-hat órát tud dolgozni naponta, mert időközben mint felesérnek és mint anyának is vannak elvégzendő munkái, vannak kötelességei.

Nem hagyja abba a munkát, mielőtt beszélgetünk vele. Gyárfüstös városrészben lakik a család: asszony, a férfi és két gyerek. A nagyobb lány a dohánygyárban dolgozik, a férfi egy asztalosműhelyben. A keresetből kell tartani az asszony anyját is, aki magával tehetetlen öregasszony már. A kisebbik gyerek fiú: újságokat hord ki. Ehhez nem kell rikkancsigazolmány és nem kell az a bizonyos 18 év, amely határt szab a dolgozni akaró munkavállalási jogának.

— Valamikor elég szépen kijöttünk az összerakott keresetből — mondja az asszony, miközben ujjai fürgén vezeték át a tűt az anyagon. — Mostarában azonban nagyon drága az élet, nem tudnánk megélni abból, amit az uram, meg a lányom keres. Nekem is dolgoznom kell. Gyárba nem mehetek, mert akkor az itthoni munka állna meg. A kosztot nem lehetne hozatni, mert a kifőzdei étel nem a mi szobánkhoz való. Takarítani is kell mosni, vasalni. Ezek mellett a házi munkák mellett én magam is dolgozni akarok, hogy valamivel meg tudjam az uram és a gyerekek keresetét hímzek, varrok, stoppolok. Nagyobb üzemek, varrodák, szövőüzemek, harisnyajavító üzemek adnak munkát. Sok a munka, de sokan is vagyunk.

— A kereset nem sok, mert hiszen ha kora reggeltől késő estig dolgozom is, nem tudok 2.50 fillér

CABINET Dreher Brandy KIVÁLÓ MINŐSÉGE NEM VÁLTOZOTT

Hímzőnők és papirzacskóragasztók között... Munkabérük megállapítását kérik a háziipar napszamosai

(A Délmagyarország munkatársától) Szűk marokkal engedi be a nappali fényt a szobába az egyetlen kicsi ablak. Nagy úr; az egyetlen kapcsolatot jelenti a külvilággal. Mert a szoba többi lakója: a néhány bútordarab és a bútordarabok mellett dolgozó nő elzárkózott, félrevonult remetéje az ablakon túli életnek.

A kis szoba sarkában az ócska-piacon évtizedekkel ezelőtt vásárolt vastűzhely. Karikáit pléhdarabok helyettesítik. A hátsó nyitott lyukat elföldi a fazék feneke; azt várja, hogy a meggyújtandó tűz kormot rakjon rá s túl a kormon, túl a pléhfenéken valami följön azok számára, akik a szobában s akik most messze a szobától dolgoznak. De a tűz még nem ég, mert a tüzelőt nem adják olcsón mostanában. Takarékoskodni kell vele, éppen csak addig égjén, míg az ebéd elkészül. Egy perccel se tovább. Ha néhány darab fa égne még a tűzhely torkában azután is, miután már az étel készen áll, akkor az asztal mellől felkel az asszony, gyorsan kirántja a tűzből a fadarabokat, kidobja egy tepsifélébe s aztán leönti vízzel. A víz olcsó és megőrzi a fát a holnap déli tüzelésig. Mert ezeket a kormos, viszkós, félig égett hasábokat fel lehet használni holnap arra, hogy új lángot szítsanak velük.

Az ujjak játéka

Ennek a takarékoságnak megfelelően hűvös van a szobában. Nincs hideg, csak valami nyirkosság terjeng a bútorokból, a padlóból, a levegőből. Nem tud felmelegedni annyira a szoba, hogy a kéz ne érezzen valami bizsergést, valami fázást az ujjak végében. Pedig az ujjak a legfontosabb testrészek ebben a szobában. Vékony szövöttek tartanak, amelynél különféle minták vonalai rajzolódnak ki kék, vagy halványpiros színekben. Ezeket a vonalakat keresztül szalad át az anyagon a tű maga után húzva a cernát, a selyemfonalat, vagy a pamutot. S az ujjak meg a kéz gyors össziátékának eredményeképpen megszületnek órák, napok, hetek vagy

hónapok múlva a hímzett ruha és fehérenemű.

Tíz ujj dolgozik szünet és fáradtság nélkül. A hüvelyk- és mutató-ujj kinyújtva vezeti a tűt végig az úton, a többi ujj csaknem görcsösen összehúzódva tartja feszesen az anyagot, hogy simán követhessék egymást az öltések. Az ujjak mozgása változtatva fordítja a föld felé és az ég felé a tenyereket. A tenyerek mozgása a kart emelgeti föl-le, a kar apró lendületei a vállakat lódtítják előre-hátra alig észrevehetően. A test többi része már nyugodt. Mozdulatlanul hajlik a hímzendő anyag fölé. A testnek ez a mozdulatlan, néma nyugalma azt mutatja, hogy a végzett munka tán nem is nehéz. És munka közben nem is érezni semmi fáradtságot. Csak a szem fájdul meg különösen akkor, ha a kora reggeli és a késő esti órákban ráhull a szobára a hómály függönye. Hanem amikor végetért a nap s a hímzést végző asszony felkel a székből, egyszerre úgy marad a teste meggöngyödvé felállás után is mint ahogy meggöngyödt ülés közben az asztal mellett. Az ujjait sem tudja percekig kinyújtani; meredten nyúlnának bele a szoba levegőjébe. Aztán lassan-lassan kinyújtózkodik, gerince megroppan, sovány vállában is ropognak a csontok. Kezét a szeméhez emeli s azokkal az ujjakkal, amelyek előbb még a mindennapi életért dolgoztak, most a szemére

